

Nr 58.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1921 kl. 4 e m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 87, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar, punkt 5.

(2:a avd.)

Uti en till riksdagen den 11 februari 1921 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 87, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i de i berörda protokoll närmare angivna, under 7 särskilda punkter upptagna ärenden medgiva försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

1) Beträffande de under punkterna 1—4 och 6—7 upptagna framställningar har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet härigenom velat

erinra.

2) I punkten 5 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

att, sedan från kronoparken Tyludden i Söndrums socken av Hallands län blivit avskilt ett område om 0.150 hektar, innefattande ägofiguren nr 14 b å distriktslantmätaren G. Norlins i ärendet åberopade karta samt ett område om 2.043 hektar, omfattande å samma karta med nr 15 och 16—21 betecknade ägofigurer,

dels nämnda tvenne områden må överlåtas, det förra till lotsverket mot en ersättning till domänfonden av 10 kronor och det senare till tullverket mot en ersättning till domänfonden av 315 kronor,

dels ock återstående delen av kronoparken, omfattande en areal av 43.631 hektar, försäljas till Halmstads stad mot en köpeskillning av 12,000 kronor, att vid tillträdet kontant inbetalas till länsstyrelsen i Hallands län, samt under villkor i övrigt,

att köparen ensam vidkännes kostnader, som bliva förenade med köpets avslutande, ävensom för avskiljande av lots- och tullverkens områden;

att arrendeavgifter och andra inkomster av området, som belöpa på tiden före tillträdet, skola tillkomma kronan, medan dylika inkomster, som belöpa på tiden efter tillträdet, skola tillkomma köparen;

att köparen, därest kronans kostnader för iordningställande och underhåll av vägen från Halmstads stads västra utmark till Tyludden vid tiden för köpets avslutande överstigit 2,000 kronor, till kronan gäldar överskjutande belopp;

att köparen vid påfordran uppför betryggande stängsel mot lots- och tullverkens områden och för framtiden i gott stånd underhåller samma stängsel;

att fyrpersonalen vid Tylöns fyr och andra, som kunna vara därav i behov, äga att från eller till det å kartan med nr 14 b betecknade området begagna de med nr 36 och a betecknade vägar;

att för samfärdsel till och från det för tullverket undantagna området må begagnas de med a och nr 37 betecknade vägar;

att änkan Josefina Carlsson och hennes rättsinnehavare förbehållas rätt att tillsvidare och med ett års ömsesidig uppsägningsrätt mot en årlig avgäld av 25 kronor disponera de å kartan med nr 24 och 25 betecknade tomtområdena med därå varande byggnader; samt

att köparen, när sistberörda tomtupplåtelse från någondera sidan uppsagts, är skyldig inlösa av Josefina Carlsson nu innehavda byggnader med belopp, som vid bristande överenskommelse bestämmes av tre gode män, utsedda i enlighet med bestämmelserna i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887.

Beträffande utredning i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Utskottet.

Av utredningen framgår, att framställningar om inköp av den 45.8240 hektar omfattande kronoparken Tyludden inkommit från Halmstads stad, Söndrums kommun, B. V. Villers, Halmstad, m. fl. styrelseledamöter i konsortiet Tylösand, samt änkan Josefina Carlsson, Tyludden.

Såväl Halmstads stad som konsortiet Tylösand har förklarat sig vilja förvärva ifrågavarande kronopark för att därstädes få till stånd en tidsenlig badortsanläggning. Företräde har ansetts böra lämnas åt det av Halmstads stad avgivna anbudet. Utskottet kan emellertid icke finna, att några bärande skäl förebragts för att, på sätt skett, helt utsluta de av Söndrums kommun och änkan Carlsson avgivna anbuden.

Vad sålunda angår den av Söndrums kommun gjorda framställningen synes det utskottet, som om någon hänsyn bort tagas till den omständigheten, att kronoparken är belägen inom kommunen.

Änkan Carlsson, till vilken den i kronoparken ingående jordbruks-

lägenheten Tyludden, innefattande 8.17 hektar, är upplåten mot en årlig avgäld av 160 kronor, har, såsom av handlingarna i ärendet inhämtas, till stöd för sin framställning anfört, att lägenheten, vars åbyggnader hon ägde, av henne innehafts på arrende från år 1893 och dessförinnan av hennes fader och svärfader, vilken sistnämnda, efter vad för henne uppgivits, sedan i slutet av 1850-talet haft lägenheten i sin besittning. Det syntes sökanden icke obefogat att, då lägenheten uppodlats och i ett flertal år brukats av hennes släkt, företrädesrätt till inköp tillerkändes henne. Utskottet har under hand inhämtat, att änkan Carlsson numera avlidit. Det vill emellertid synas utskottet, som om hennes rättsinnehavares intressen icke bliva tillräckligt beaktade genom det nu föreliggande förslaget. Sålunda håller utskottet före, att frågan om upplåtande till rättsinnehavarna av åtminstone berörda lägenhet bort tagas i övervägande.

För den del av kronoparken Tyludden, som enligt propositionen skulle försäljas till Halmstads stad, har föreslagits en försäljningssumma av 12,000 kronor. Med hänsyn till den stora areal, 43.631 hektar, ifrågavarande område omfattar, har utskottet icke kunnat undgå finna berörda belopp väl lågt.

Av det anförda framgår, att utskottet genom den förebragta utredningen icke funnit det tillfredsställande ådagalagt, att Halmstads stad bör tillerkännas företrädesrätt vid försäljning av kronoparken. Utskottet kan därför icke tillstyrka bifall till propositionen i vad den avser försäljning till Halmstads stad av föreslagen del av kronoparken Tyludden och torde därmed jämväl skälet för de föreslagna upplåtelseerna till lotsverket och tullverket hava förfallit.

I överensstämmelse med det ovan anförda får utskottet hemställa,

att förevarande proposition ej må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 maj 1921.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Ingeström*, *Elisson*, *Barthelson*, *Lindskog*, *Dalberg* och *Hagfält* samt

från andra kammaren: herrar greve *Hamilton*, *Nilsson* i Tånga, *Johansson* i Uppmälby, *Olsson* i Broberg, *Andersson* i Grimbo, frih. *Hermelin* och *Ericsson* i Arboga.

Reservation

av herrar *Ingeström*, *Elisson* och *Hermelin*.
